

Slučování sklářských škol: Jak to vidí ředitelka VOŠS a SŠ Nový Bor

19. 02. 2010 13:06

Nastal, myslím, čas, abych se i já, jako ředitelka VOŠS a SŠ Nový Bor, vyjádřila ke kauze slučování škol v Novém Boru a Kamenickém Šenově. Máme už všechno za sebou: petice, demonstraci, média, otevřené dopisy, zavřené dopisy, rakev opřenou o dveře naší školy, počítače zahlcené e-maily z jediné adresy. Na žáky, kteří přišli 7.12. 2009 před naši školu demonstrovat, se nezlobím. V jejich věku bychom to udělali všichni. Když jsem se však dozvěděla, že děti přivezli do Boru jejich pedagogové v čele s ředitelem, nemohu se ubránit myšlence principu zneužitého dítěte... Máme za sebou pomluvy naší školy, osobní útoky, špiclování konkurenčních pedagogů, záměrnou manipulaci s veřejným míněním, paranoidní obvinění z odposlouchávání telefonů, řadu překroucených a mnohdy lživých tvrzení, jejichž jediným smyslem bylo očernit novoborskou školu, popřípadě její vedení.

Forma nátlaku možná dobrá, ale obsahově – co dál? Co, proboha, dál? Sklářské školy nemají dostatek uchazečů o studium – a trvá to už drahnou dobu. Sešly se dvě nepříznivé skutečnosti: pokles křivky demografického vývoje a zároveň krize sklářského průmyslu. Bohužel jsou to neoddiskutovatelné skutečnosti naší současnosti, před nimiž není možné zavírat oči. Nastal čas, kdy je třeba podívat se pravdě do očí. Nelze už jen křičet, kopat kolem sebe, pomlouvat všechny – konkurenci, zřizovatele i odborníky na vzdělání, nemít žádné řešení a jen jako trucovité děcko s nataženou rukou se domáhat svého na úkor ostatních.

Přiznávám se, že po uplynutých dvou měsících už jsem na určitá slova poněkud alergická. „**Nejstarší sklářská škola**“: ano, škola v Kamenickém Šenově je o pouhých 14 let starší než ta novoborská. Ale pouze institucionálně. Jak jasně prokazuje historie, fakticky se totiž v Novém Boru ve škole vedené piaristy vyučovalo předmětům souvisejícím s výrobou a zušlechťováním skla mnohem dříve a právě zde byly položeny základy českého a evropského odborného

sklářského školství.

Další slovo „**klenot**“: tatam je doba, kdy se z více jak stovky uchazečů o studium vybírala jedna třída. Naši pedagogové učili a učí na obou těchto školách. Vědí, že i když se berou všichni přihlášení, nedá letošní a loňský počet uchazečů dohromady ani jednu třídu. A také vědí, že se na školu přijímají skutečně všichni – jaká je tedy výběrovost tohoto klenotu? Jen pro srovnání: před 27 lety, když jsem na novoborskou školu přišla, měla polovina dívek nastupujících na tříletý učební obor malíř skla v 9. třídě vyznamenání a i tak musela konat talentovou zkoušku ...kdeže loňské sněhy jsou. Ne, neběduji nad tím, jaká dnešní mládež je, pořád mě totiž práce s ní baví a naplňuje. Jen se odvažuji v souvislosti s kauzou říct nahlas, že král je nahý. A to víme všichni. My v Boru i kolegové v Kamenickém Šenově (jsou to často titíž). Takový je obecně současný stav českého středního školství, nejen v Libereckém kraji.

Přesto všechno dosahuje naše škola vynikajících výsledků, uměleckých i řemeslných.

Zájem o sklářské vzdělávání na naší škole mají odborníci za zahraničí. Jen v posledních dvou letech u nás nejrůznější typy kurzů absolvovaly desítky zahraničních účastníků z celého světa, jen namátkou jmenujme každoročně se opakující kurz pro skupinu malířů z Izraele, dále k nám jezdí zájemci z Holandska, Anglie, Íránu, Německa, Bulharska, Slovenska. Připravujeme dlouhodobý kurz pro japonské studenty a pro skupinu brusičů z Afghanistanu.

Spolupracujeme s Úřadem práce v oblasti rekvalifikací pro nedostatkové profese na trhu práce, jsme zapojeni do celostátního projektu UNIV 2 KRAJE, zaměřeného na proměnu středních škol v centra celoživotního učení. Pravda je, že až dosud jsme nezahlcovali e-mailové schránky veřejnosti kdejakou akcí, kterou naše škola pořádá. Dobrá práce se chválí sama, a kdo se o naši školu zajímá, najde všechno na stránkách www.glassschool.cz.

Kdo začal s přetahováním?

Sloučení obou škol se v souvislosti s úbytkem žáků přetřásá již od roku 2003. Tehdy byli vyzváni k řešení situace tři lidé – ředitel kamenickošenovské školy, ředitel novoborské SPŠ a VOŠ a zástupkyně ředitelky pověřená řízením SOUS Nový Bor. Bylo vypracováno několik možných variant, z nichž jednou bylo i sloučení všech tří škol dohromady. Nakonec bylo upřednostněno regionální hledisko, došlo ke sloučení novoborské průmyslovky a učiliště a kamenickošenovská škola zůstala samostatná.

Obdobná vlna přišla v souvislosti s dalším poklesem žáků v roce 2007, a když v následujících dvou letech žádal ředitel kamenickošenovské školy o mimořádné dotace na platy pedagogů, byl vyzván k předložení řešení tak, aby se tato situace již neopakovala. Jeho řešením, které tehdy přednesl Odboru školství, mládeže, tělovýchovy a sportu Libereckého kraje, bylo převedení žáků oboru Výtvarné zpracování skla SPŠ Nový Bor do Kamenického Šenova. Tehdy jsem se s ředitelem kamenickošenovské školy osobně setkala v Kamenickém Šenově při vernisáži výstavy v muzeu a sdělila mu své stanovisko: Nedopustím, aby z uceleného systému novoborského sklářského školství, zajišťujícího všechny stupně vzdělávání (SOU – výuční list, SPŠ – maturita, VOŠ – absolutorium, DiS.) byl vytržen právě střední stupeň a škola v Novém

Boru byla o něj oslabena. A na tom trvám. Nebyla to tedy novoborská škola, která začala s přetahováním...

Dva hybridy nejsou řešením

Je jisté, že proces slučování škol je procesem nepopulárním, často dramatickým, bolestivým a dlouho trvá, než se situace znovu uklidní. Mohu to vše zodpovědně prohlásit, neboť naše škola prošla touto zkušeností již několikrát. Tak jak postupně v uplynulých letech docházelo k regresi sklářského průmyslu, opadal i zájem uchazečů o studium tohoto oboru. Došlo ke sloučení SOU Kamenický Šenov se SOU Nový Bor, poté ke sloučení sklářského učiliště se SPŠ a VOŠ v Novém Boru, následně ke zrušení samostatného Domova mládeže pro SPŠ v Kalinově ulici. Protože naše škola byla již v roli školy „pohlcující“ i „pohlcované“ nějakým jiným subjektem, vím, jaké to je. Víím, jak je pro všechny zúčastněné těžká atmosféra nejistoty, strachu a napětí a jak dlouho trvá, než se situace uklidní.

Přesto si dovolím říci, že vytvoření uceleného komplexu sklářského vzdělávání v Novém Boru bylo správným krokem, který pomohl oběma školám snížit náklady na

vzdělávání, v maximální míře využít materiálního i lidského potenciálu obou škol,

umožnil využití školní hutě pro všechny žáky a studenty, opustit pronajímané

pracoviště ve Sklářské ulici a přežít těžkou dobu. Nemá tedy žádný smysl již před dvěma lety navrhované řešení ředitele Janáka převést žáky SPŠ z borské do šenovské školy. Tak by totiž vznikly dva nadále nestabilní hybridy (z novoborské by byl vyrván střední, nejdůležitější stupeň v postupnosti sklářského vzdělávání), které by jen prohlubovaly současnou agonii. Jen pro pořádek uvádím, že tento návrh považuje kolega Janák podle svých vlastních slov za férovou nabídku, za reálný a uskutečnitelný návrh.

Rekonstrukce za vlastní peníze

Chci se ohradit proti informaci rozesílané na všechny strany kolegou Janákem týkající se rekonstrukce našeho objektu v Revoluční ulici. Údajně se všeobecně v Novém Boru povídá, že přistavujeme pro šenovské žáky, že na to peníze v Liberci mají...a že....a že...

Tak tedy: uvedenou rekonstrukci střechy odloučeného pracoviště v Revoluční ulici jsme měli v plánu investic v roce 2006. V roce 2007 byla uzavřena smlouva s projektantem. V červnu 2009 ji na svém 11. zasedání schválila Rada kraje a 25. 9. 2009 zasedala na krajském úřadě v Liberci hodnotící komise na výběr zhotovitele stavby. Co je nejdůležitější a co bylo lživě prezentováno médiím: rekonstrukce jde výhradně z investičního fondu naší školy, tvořeného z odpisů movitého majetku. Zřizovatel školy na ni nepřispíval žádnou dotací. Dobrý hospodář si totiž může dovolit zvelebit majetek, jež má ve své správě... zbytek nechť si laskavý čtenář domyslí.

Optimalizace je nutný proces

Optimalizace sítě středních škol je bohužel proces, který začal, jde napříč celou republikou a bude pokračovat tak, jak tomu bylo u škol mateřských a základních. Je otázkou, zda je lépe schovávat před ním hlavu do písku, vystrkovat jen nataženou dlaň a mlátit kolem sebe na všechny strany. Možná je lepší se o svou školu starat. Zamyslet se nad tím, jakou cestu v místě a době, kterou prožíváme, nastoupit dál.

Novoborská škola je spádovou školou v pátém největším městě Libereckého kraje. Sklářské vzdělávání v ní bude mít ve všech třech výše jmenovaných stupních vzdělávání vždycky své nezastupitelné místo, neboť k tomuto regionu bytostně patří. Zároveň však jsme v roce 2008 otevřeli dveře všeobecnému vzdělávání, a to zahájením výuky ve všeobecném gymnáziu. A tento trend bude pokračovat. Vedení školy má připravenou dlouhodobou koncepci rozvoje školy, v níž počítá s otevřením dalších oborů, které nyní budou předmětem jednání se zřizovatelem. Nelze totiž žít jen z dobrých historických tradic, zůstat stát na místě a čekat, co se stane. Samo se nestane nic.

PaedDr. Ilona Jindrová

ředitelka Vyšší odborné školy sklářské a Střední školy Nový Bor